

A șasea cercetare sociologică din cadrul proiectului “România Durabilă” SIPOCA 613, cu indicativul RD06, a avut drept scop măsurarea la nivel detaliat, în adâncime (“in depth”), a opiniei publice privind primul Obiectiv de Dezvoltare Durabilă din cadrul Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă a României 2030 (SNDDR 2030), și anume ODD1 “Fără sărăcie”.

Metodologie

Pe baza structurii obiectivelor de dezvoltare durabilă și a temelor de preocupare instituțională aferente acestora, așa cum sunt ele explicitate în SNDDR 2030 (pp. 23 ... 29), echipa ARDA, împreună cu partenerii din cadrul SGG (DSG și DDD), a operaționalizat o listă de 63 de indicatori de opinie publică, pe următoarele teme de interes:

- Percepția publică generală (operaționalizare: “direcția lucrurilor”)
- Nivelul de satisfacție personal, la modul general, cât și operaționalizat după următoarele dimensiuni distincte: satisfacția cu viața, cu familia, cu bunurile deținute
- Percepția publică privind ponderea de săraci în societatea românească
- Percepția publică privind definirea sărăciei în România
- Percepția publică privind motivele generale (sociale) și individuale (personale) ale sărăciei în România
- Percepția publică privind caracteristicile sărăciei în România
- Percepția publică privind nivelurile de risc de sărăcie ale unor diverse categorii socio-demografice din România
- Percepția publică privind diverse tipuri de risc de marginalizare
- Percepția publică privind eficiența politicilor publice privind combaterea sărăciei în România

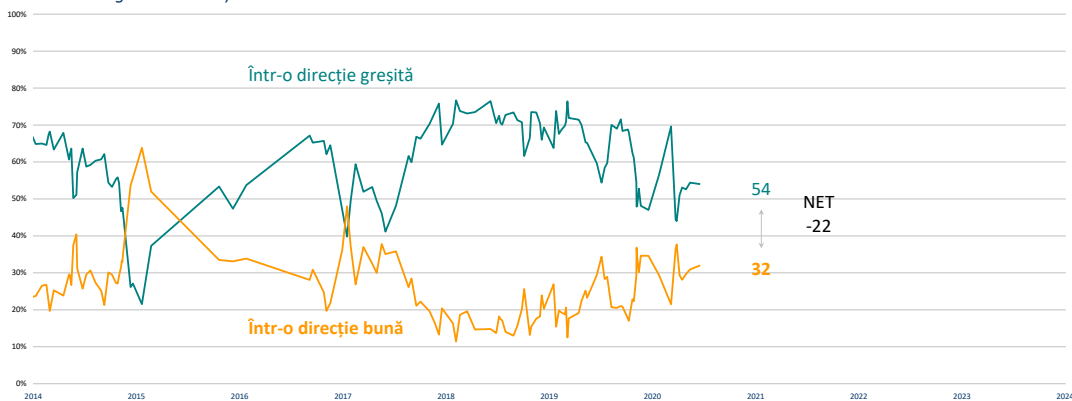
- Percepția publică privind principalul responsabil pentru combaterea sărăciei în România
- Identificarea elementelor de comportament & situație personală care indică riscul de sărăcie
- Percepția personală privind nivelul de venit necesar unui trai decent
- Identificarea structurii surselor de venit din gospodăriile populației
- Identificarea elementelor de deprivare materială existente în rândul populației din România
- Identificarea autopercepției de venit (standardul subiectiv de viață) și a estimării privind veniturile viitoare ale gospodăriei
- Percepția publică privind ușurința găsirii unui loc de muncă în România
- Identificarea comportamentului de sprijin al săracilor

1. Climatul social general

Q01 DIRECȚIA LUCRURILOR

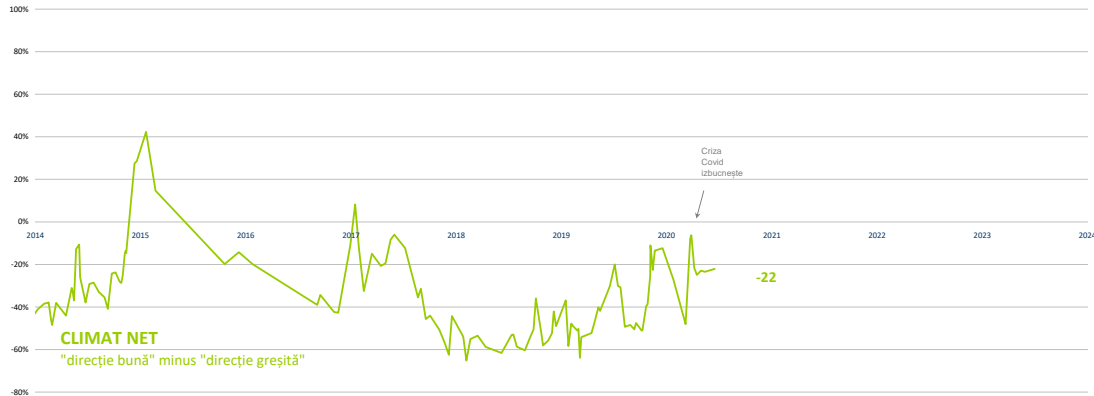
Resurse valorice. Percepția socială generală

"România merge într-o direcție..."

Resurse valorice. Percepția socială generală

CLIMAT NET: "direcție bună" minus "direcție greșită"

Climatul general de opinie prezintă un nivel preponderent negativ: 32% direcție bună, 54% direcție greșită, cu un net rezultat de minus 22 puncte procentuale.

Percepția negativă este mai ridicată decât cea pozitivă. Pe termen scurt, de la izbucnirea crizei Covid la începutul primăverii, observăm o ușoară deteriorare a percepției publice generale, cu nivelul net în scădere / negativizare.

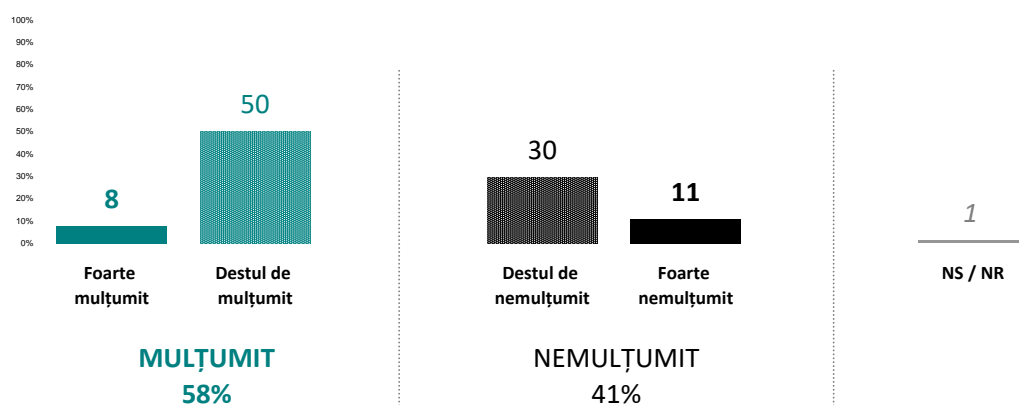
Însă pe termen mai lung, față de perioada 2017 - 2019, percepția publică generală este semnificativ îmbunătățită, nivelul net de percepție publică avansând dintr-o zonă puternic negativă (în jur de -60 puncte procentuale în perioada 2018 - 2019, semn clar de deteriorare persistentă a climatului social) spre un nivel net de -20 puncte procentuale.

Efectul se datorează, în mod contraintuitiv, izbucnirii crizei covid și a mobilizării resurselor sociale emoționale și de încredere în scopul contracarării pericolului de sănătate prezentat de pandemia Covid. Acest efect de mobilizare socială este bine documentat atât teoretic, cât și practic în diverse societăți și momente de timp, în context de amenințare socială puternică, și este cunoscut în literatura de specialitate sub numele de efectul “rally around the flag” (“adunarea în jurul steagului”).

2. Nivelul personal de satisfacție

- Q02 SATISFACȚIE GENERALĂ CU VIAȚA
- Q13 SATISFACȚIE GENERALĂ CU VIAȚA (SCALĂ DE LA 1 LA 10)
- Q14 SATISFACȚIE CU SĂNĂTATEA (SCALĂ DE LA 1 LA 10)
- Q15 SATISFACȚIE CU VIAȚA DE FAMILIE (SCALĂ DE LA 1 LA 10)
- Q24 SATISFACȚIE CU BUNURILE DEȚINUTE

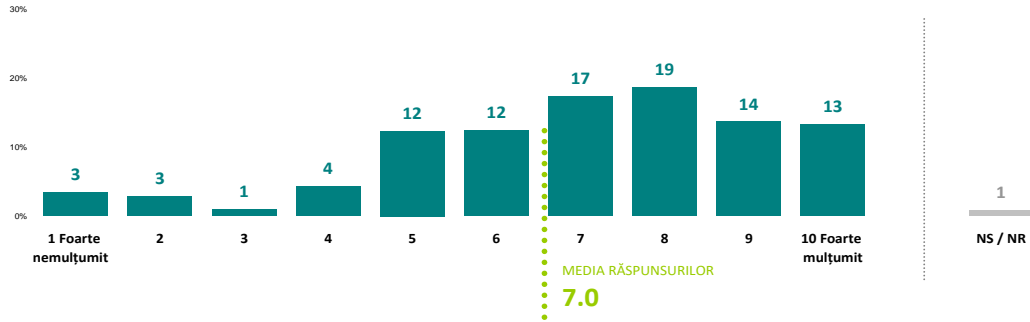
Q02. Cât de mulțumit sunteți de felul în care trăiți în România?

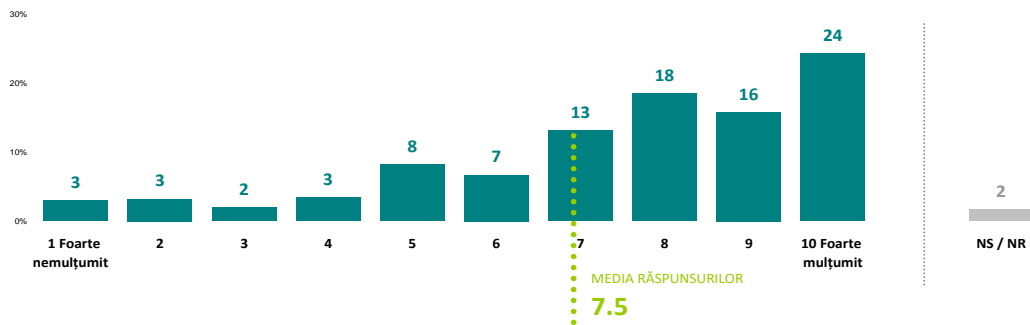
Identificăm o distribuție echilibrată, ușor pozitivă a satisfacției generale cu viața. Aproape trei cincimi din populația adultă a României (58%) se declară mulțumiți cu felul în care trăiesc în România. Două cincimi (41%) se declară nemulțumiți. Stocul net de percepție publică este ușor pozitiv, de o cincime din populație (17 puncte procentuale).

Din perspectiva identificării autopercepției de sărăcie, observăm o pondere de aproximativ o zecime din populația adultă (11%) care se declară puternic nemulțumiți de felul în care trăiesc în România. Identificăm astfel un prim indiciu al reflexiei la nivel psihologic / atitudinal a sărăciei severe din România. De altminteri, acest nivel de aprox 10% îl vom întâlni și în rândul indicatorilor următori de nivel personal de satisfacție.

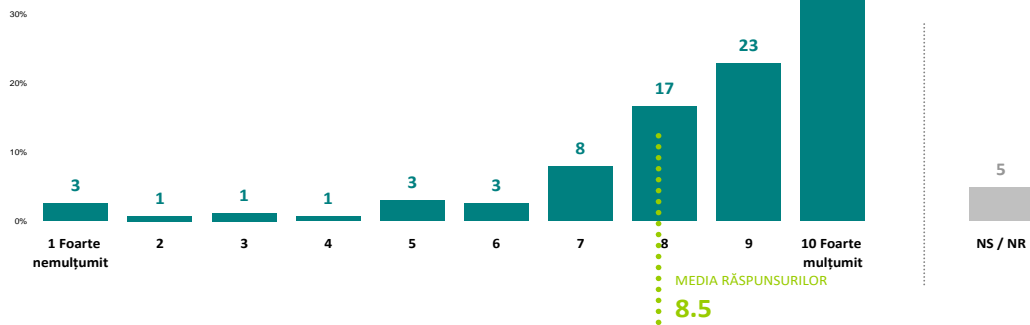
Q13. Pe o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă „foarte nemulțumit”, iar 10 înseamnă „foarte mulțumit”, cât de mulțumit sunteți de VIAȚA DVS ÎN GENERAL?

Q14. Pe o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă „foarte nemulțumit”, iar 10 înseamnă „foarte mulțumit”, cât de mulțumit sunteți de SĂNĂTATEA DVS?

Q15. Pe o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă „foarte nemulțumit”, iar 10 înseamnă „foarte mulțumit”, cât de mulțumit sunteți de VIAȚA DVS DE FAMILIE?

Când operaționalizăm cu ajutorul unei scale de la 1 la 10, identificăm următoarele paliere care corespund cu distribuția de la întrebarea anterior prezentată.

- O zecime (11%) din populația adultă nu își dau notă de trecere când vine vorba de satisfacția cu viața, în general. Ponderea notelor sub 5 este asemănătoare cu nivelul de puternic nemulțumiți identificat anterior.
- Un sfert (24%) își dau note mediocre, doar de trecere, nota 5 sau 6.
- Jumătate (50%) își dau note bune, de la 7 la 9.
- Ușor peste o zecime (13%) își dau nota maximă, nota 10.

Vom folosi aceleași paliere: puternic negativ = 1 ... 4 // moderat negativ = 5 ... 6 // moderat pozitiv = 7 ... 9 // puternic pozitiv = 10, pentru a analiza și următorii doi indicatori de de satisfacție cu viața, atunci când măsurarea coboară înspre cele două domenii importante ale vieții: sănătatea și viața de familie. Rezultă următoarele valori, prezentate în următorul tabel comparativ.

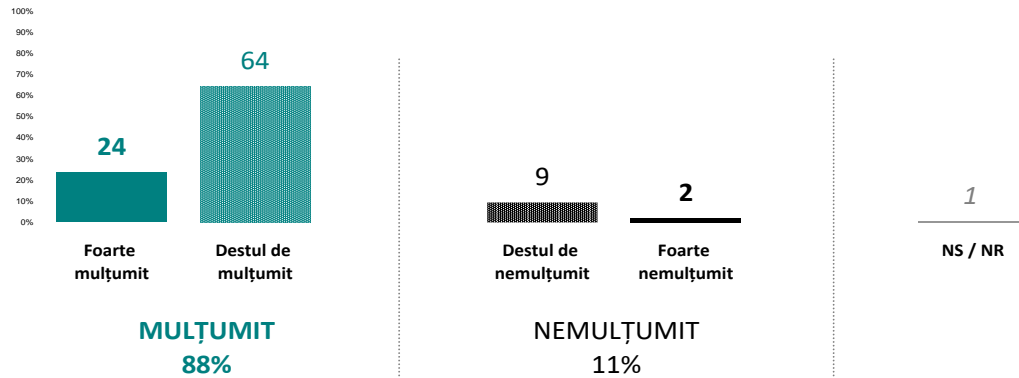
LIKERT 4		SCALĂ DE LA 1 LA 10			
	SATISFAȚIE GENERALĂ		SATISFAȚIE GENERALĂ	SATISFAȚIE CU SĂNĂTATEA	SATISFAȚIE CU VIAȚA DE FAMILIE
Puternic negativ	11	1 ... 4	11	11	6
Moderat negativ	30	5 ... 6	24	15	6
Moderat pozitiv	50	7 ... 9	50	47	48
Puternic pozitiv	8	10	13	24	37
Medie			7.0	7.5	8.5

Nivelul de nemulțumire puternică la adresa sănătății personale este comparabil cu cel general: aprox. o zecime (11%). Nivelul moderat negativ referitor la sănătatea proprie este însă la jumătate față de cel general (15% față de 24%...30%). Nivelul moderat pozitiv este asemănător cu cel general, în jur de jumătate din populație (47%). Nivelul puternic pozitiv este dublu față de cel general, de aprox un sfert din populație (față de aprox o zecime nivel general: 8% ... 13%).

În privința satisfacției cu viața de familie, lucrurile stau chiar și mai bine. Doar 6% sunt puternic nemulțumiți de acest aspect al vieții lor personale. Doar 6% sunt moderat nemulțumiți. Tot jumătate (48%) sunt moderat mulțumiți, ca și în cazul indicatorilor generali de satisfacție. În schimb, nivelul de satisfacție puternică, identificat la peste o treime din populație (37%), este cu mult mai mare atât față de cel general (aprox. o zecime, 8-13%), cât și față de cel de sănătate (un sfert, 24%)

Tragem concluzia că nivelurile de satisfacție cu viața sunt preponderent pozitive, indiferent de dimensiunea măsurată. Satisfacția cu sănătatea prezintă valorile cele mai pozitive: 85% răspunsuri pozitive, doar 12% răspunsuri negative, cu un stoc net clar pozitiv de percepție: +73 puncte procentuale. Această dimensiune a satisfacției personale prezintă valori ușor mai pozitive decât cea privind sănătatea proprie: 71% pozitiv, 26% negativ, stoc net clar pozitiv: 45%. Și mult mai pozitive decât nivelul general de satisfacție: 63% pozitiv, 35% negativ, stoc net pozitiv de satisfacție, 28%.

Q24. În momentul de față, cât de mulțumit sunteți de bunurile pe care le dețineți?

Ultima dimensiune măsurată privind satisfacția proprie, cea care intră în evaluarea dimensiunii materiale a vieții, a bunurilor deținute, este și ea preponderent pozitivă. 88% din răspunsuri sunt pozitive, doar 11% sunt negative. Stocul net de satisfacție în această privință este și el considerabil pozitiv, de +77 puncte procentuale.

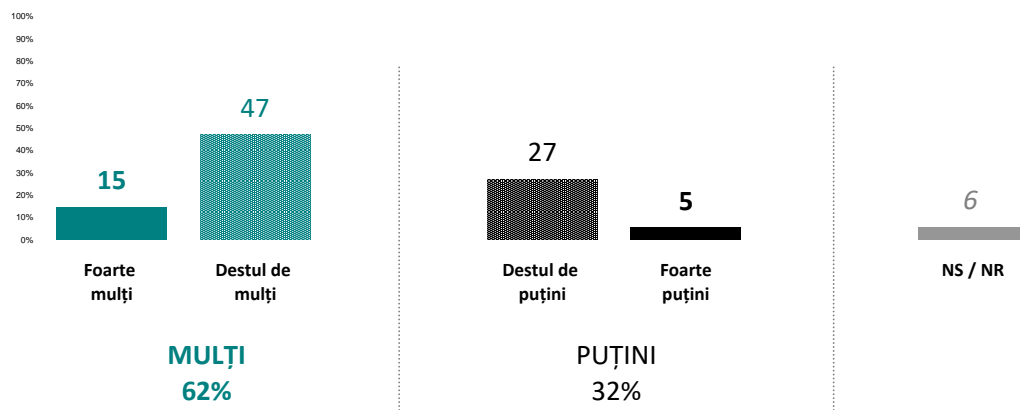
Din perspectiva identificării autopercepției de sărăcie, observăm din nou palierul de aprox. 10% (11%), rezultat din însumarea nivelurilor moderat și puternic negative. Un indiciu în plus a identificării unui segment de aprox. 10% din populație care prezintă caracteristici bine definite de sărăcie.

3. Percepția privind ponderea de săraci în România

Q03 SUNT SĂRACI SAU NU ÎN COMUNITATEA DVS?

Q04 CE PROCENT DE SĂRACI SUNT ÎN ROMÂNIA? (ÎNTREBARE DESCHISĂ)

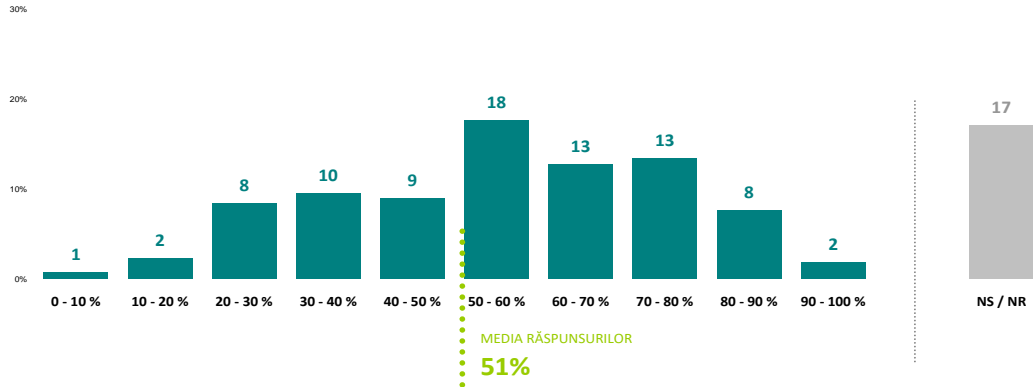
Q03. În comunitatea în care locuiți, considerați că sunt oameni săraci?

Două treimi din români (62%) consideră că în jurul lor, în comunitatea în care locuiesc, există oameni săraci. O șesime (15%) consideră că sunt foarte mulți săraci în jurul lor. Un nivel de 15% comunități puternic sărace, comparabil cu nivelul de 10% sărăcie identificat în mentalul colectiv.

Doar o treime din români (32%) consideră că trăiesc în comunități suficient de prospere încât să existe puțini sau foarte puțini săraci în jurul lor. Stocul net de percepție publică este preponderent negativ: minus 30% puncte procentuale.

Q04. În momentul de față, cam cât la sută din populația din România considerați că este săracă?
RĂSPUNSURI SPONTANE, CATEGORIZATE ÎN DECILE

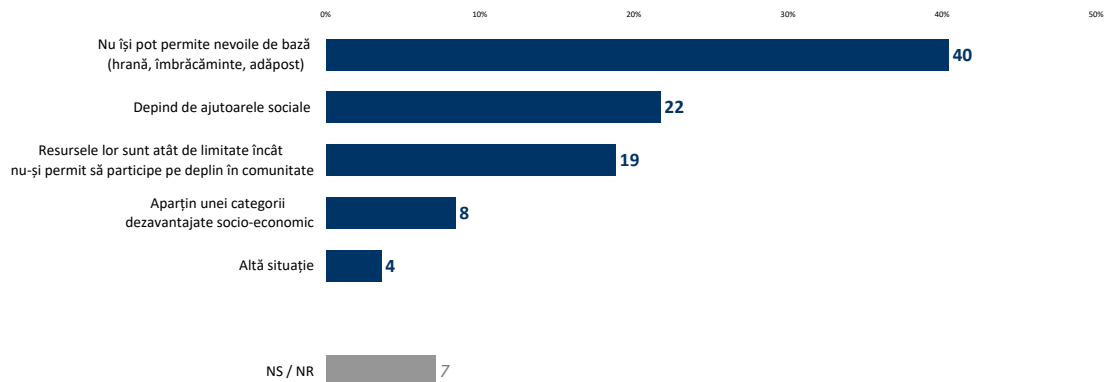

Instrumentul de “înțelepciune a mulțimilor” (“wisdom of crowds”) este unul cât se poate de util pentru identificarea unor diverse fenomene sociale. Pe baza sa observăm că la nivelul mentalului colectiv românii consideră că aproximativ jumătate din societatea românească este săracă. Identificăm din nou palierul de sărăcie extremă de 10%, rezultat din însumarea ultimelor două decile (80-90% și 90-100%).

4. Definirea sărăciei în România

Q05 CUM DEFINIM MAI BINE “OAMENII SĂRACI”?

Q05. După părerea Dvs, care din următoarele afirmații se potrivește cel mai bine definiției de “oameni săraci”?

Românii consideră că sărăcia se definește / identifică cel mai bine pe baza deprivărilor severe, ce țin de nevoile de bază: hrană, îmbrăcăminte, adăpost. Două cincimi din români preferă acest tip de definire a sărăciei.

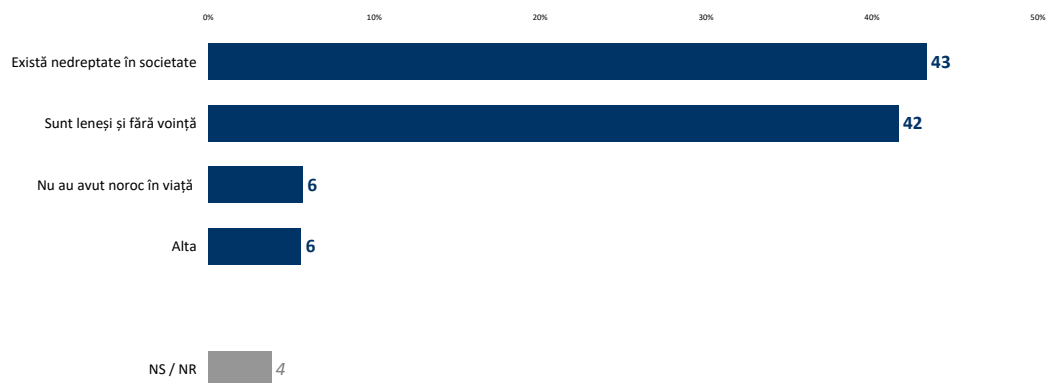
Alte două tipuri de definire a sărăciei prezintă un succes moderat în rândul românilor, la un palier de aproximativ jumătate față de cel mai des întâlnit răspuns, cel privind deprivarea severă. O cincime din români (22%) consideră că sărăcia se definește cel mai bine prin dependența de ajutoare sociale. Altă cincime (19%) alege definiția pe bază de excludere comunitară, faptul că săracii nu pot participa pe deplin în comunitate din cauza resurselor limitate.

Puțini români, sub o zecime (8%) aleg definirea pe bază de apartenență la o categorie socio-demografică dezavantajată.

5. Motivele sărăciei în România

- Q06 MOTIVUL PENTRU CARE SUNT OAMENI SĂRACI
- Q19 CEL MAI IMPORTANT FACTOR CARE GENEREAZĂ SĂRĂCIE
- Q20 CEL MAI IMPORTANT MOTIV SOCIAL DE SĂRĂCIE
- Q21 CEL MAI IMPORTANT MOTIV PERSONAL DE SĂRĂCIE

Q06. După părerea Dvs, în România oamenii sunt săraci pentru că...?

Românilor le vine greu să aleagă între motivul extern, de determinism social-moral privind sărăcia (“există nedreptate în societate”, 43%) și motivul intern, volitiv (“Sunt leneși și fără voință”, 42%).

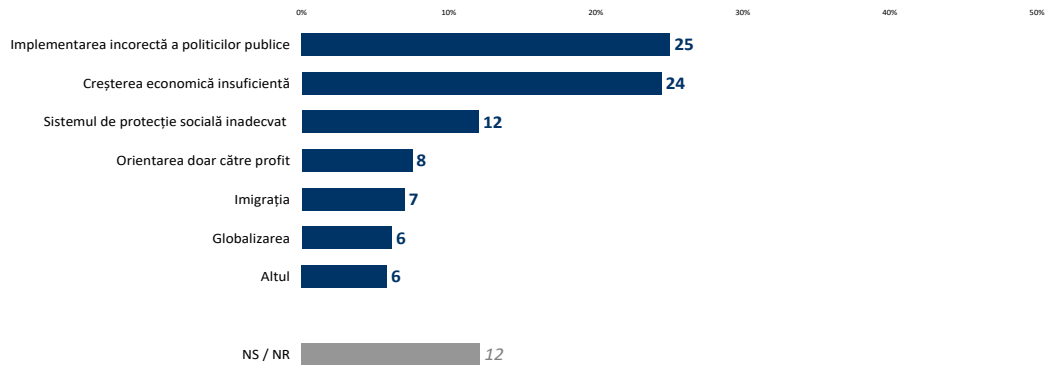
Cele două tipuri de explicații ale sărăciei, care subîntind ideologic cele două mari ideologii privind redistribuirea plus-valorii în societate, ideologia de stânga și ideologia de dreapta, prezintă niveluri sensibil egale în rândul românilor. Doar o minoritate de mai puțin de 10% (6%) alege tipul de explicație non-economic, determinismul fatalisto-aleatoriu (“Nu au avut noroc în viață”, 6%).

În concepția românilor, sărăcia nu este generată de soartă, de noroc ori de ghinion, ci în egală măsură de contextul supra-individual, cu valențe morale (“nedreptatea din societate”) și de constelația valorică internă deficitară a individului (“leneși, fără voință”).

Această tensiune valorică / explicativă își găsește corespondentul în cele două mari tabere politice din România care se luptă cu ponderi aproximativ egale de aproape treizeci de ani înapoi în țara noastră.

Q19. După părerea Dvs, care este cel mai important factor în România care generează sărăcie, dintre următoarele?

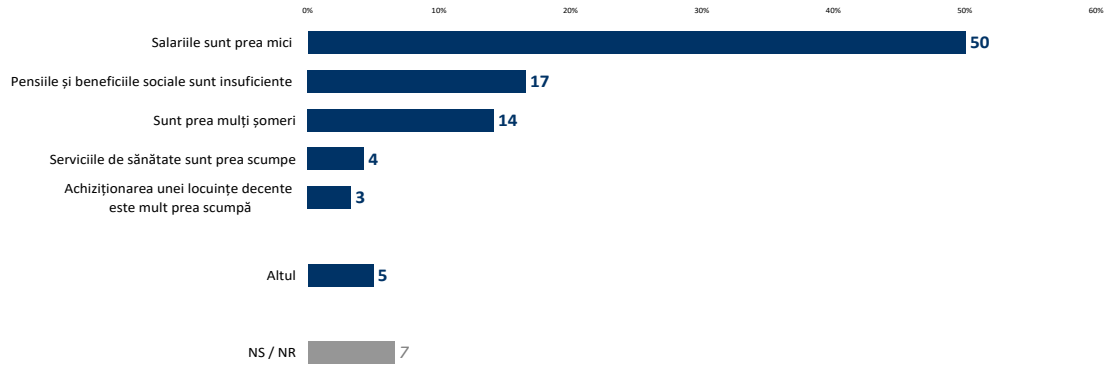

Principalii doi factori identificați de români privind generarea sărăciei sunt implementarea incorectă a politicilor publice (un sfert din populație, 25%) și creșterea economică insuficientă (un sfert din populație, 25%).

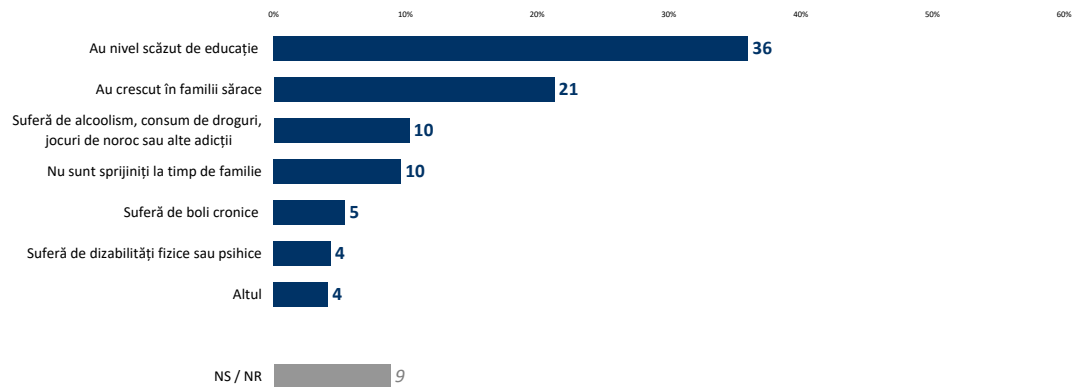
Identificăm din nou un echilibru clar între cele două ideologii opuse, ideologia statului maximal, intervenționist, care trebuie să aplice politici publice pentru a combate sărăcia, și ideologia statului minimal, caz în care sărăcia este afectată de succesul economic al societății per ansamblu și în mai mică măsură de intervenția statului.

O optime din populație consideră că cel mai important factor ține tot de stat, însă este unul sistemic, și nu acțional: sistemul de protecție socială inadecvat (o optime, 12%). În oglindă, ușor sub 10% identifică un alt factor sistemic, de natură individualistă, din zona statului minimal: orientarea doar către profit (aprox o zecime, 8%). Alte explicații mai rar întâlnite în populație țin de factori trans-naționali, fie sociali-demografici: imigrația (7%), fie economici: globalizarea (6%).

Q20. După părerea Dvs, care este cel mai important motiv SOCIAL pentru care oamenii sunt săraci în România, dintre următoarele?

Q21. După părerea Dvs, care este cel mai important motiv PERSONAL pentru care oamenii sunt săraci în România, dintre următoarele?

Principalul motiv social identificat de români pentru persistența sărăciei în România îl reprezintă nivelul scăzut al salariilor (jumătate din români, 50%). Alte două răspunsuri cu frecvență moderat semnificativă sunt faptul că pensiile și beneficiile sociale sunt insuficiente (17%) și faptul că sunt prea mulți șomeri (14%). Motivele privind serviciile de sănătate și prețul mare al locuințelor nu prezintă portanță în rândul românilor, adunând procente cvasi-reziduale.

Principalul motiv personal al persistenței sărăciei în România îl reprezintă lipsa de educație (o treime din români, 36%). Alt motiv important este mediul familial, inerția transgenerațională, faptul că săracii moștenesc sărăcia, că s-au născut în familii sărace (o cincime, 21%). Doar o zecime pun sărăcia pe seama unor deficiențe morale / a unor dependențe (alcoolism, droguri, jocuri de noroc, alte adicții). Tot o minoritate de o zecime pune sărăcia pe seama lipsei de sprijin

familial. Motivele de sănătate (boli cronice, dizabilități fizice sau psihice) nu reușesc să adune decât procente cvasi-reziduale.

În concluzie, salariile mici, lipsa educației și dependența de cale (inerția transgenerațională) sunt principalele motive de sărăcie în mintea românilor.

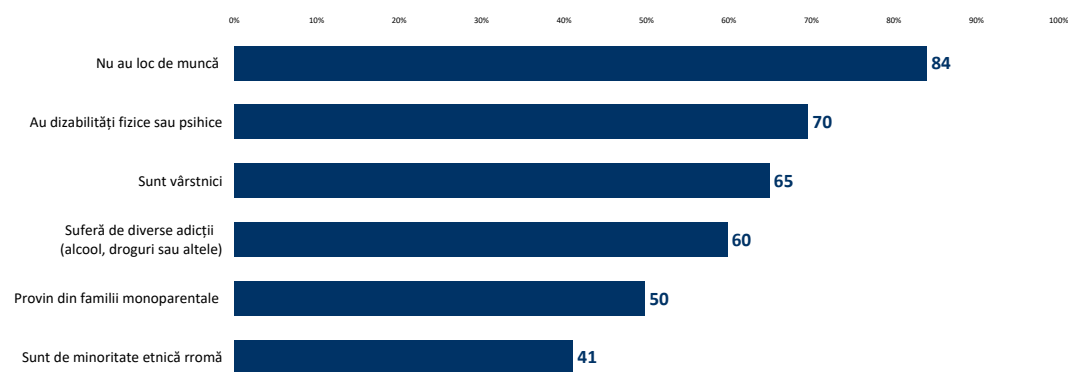
6. Caracteristicile riscului de sărăcie și de marginalizare / excluziune

Q07 ... Q12 CATEGORII SOCIALE CARE PREZINTĂ RISC DE SĂRĂCIE

Q16 ... Q18 CATEGORII SOCIALE CARE PREZINTĂ RISC DE MARGINALIZARE / EXCLUZIUNE

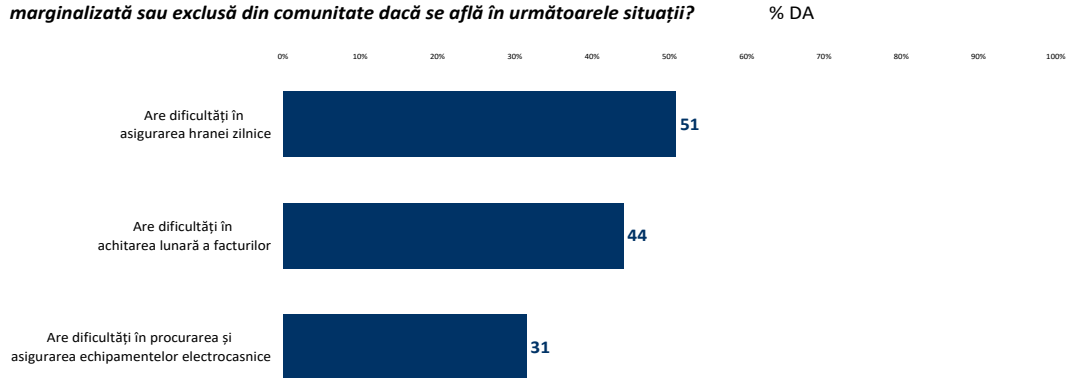
Q07 ... Q12. După părerea Dvs, considerați că oamenii sunt în risc de sărăcie în următoarele situații?

% DA

Principalul risc de sărăcie îl reprezintă lipsa locului de muncă. Peste patru cincimi din români (84%) consideră asta. Alt risc major de sărăcie îl reprezintă dizabilitățile fizice sau psihice (trei sferturi, 70%), vârsta înaintată (două treimi, 65%) și diversele adicții (două treimi, 60%). Riscuri moderat spre ridicate sunt considerate de români a fi proveniența din familii monoparentale (jumătate din români, 50%) și etnicitatea romă (două cincimi, 41%). De remarcat că apartenența la etnia romă este de departe factorul considerat de români ca fiind cel mai puțin riscant dintre toate cele șase riscuri măsurate.

Q16 ... Q18. După părerea Dvs, considerați că o persoană în România poate fi marginalizată sau exclusă din comunitate dacă se află în următoarele situații?

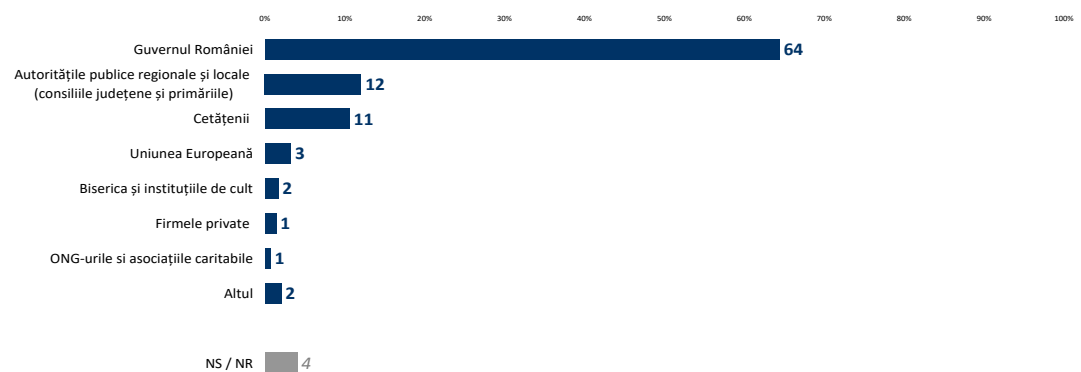
Jumătate din români (51%) consideră că dificultatea de asigurare a hranei zilnice se poate converti în marginalizare / excluziune. Un procent asemănător de români (44%) consideră același lucru despre dificultatea de achitare lunară a facturilor. Doar o treime din români (31%) consideră că dificultatea de achiziționare / deținere a bunurilor electrocasnice se poate converti în marginalizare / excluziune.

7. Actori publici. Responsabilități și eficiență în combaterea sărăciei

Q23 PRINCIPALUL RESPONSABIL PENTRU COMBATEREA SĂRĂCIEI

Q22 EFICIENȚA POLITICILOR PUBLICE ÎN COMBATAREA SĂRĂCIEI

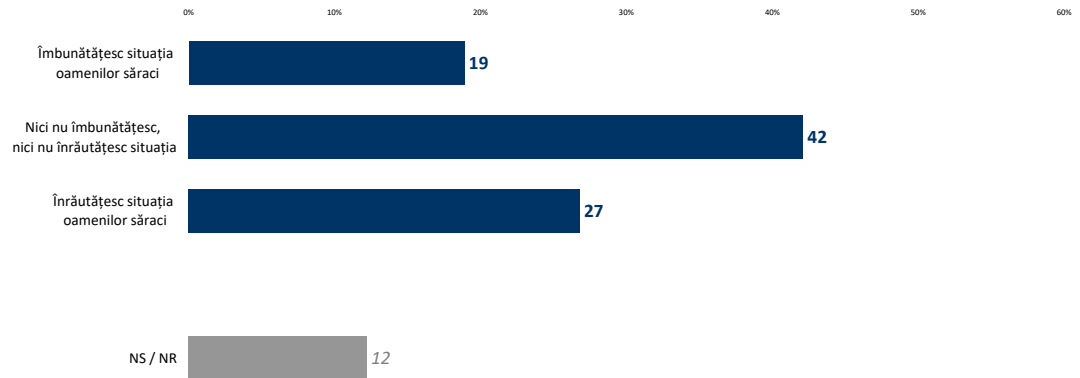
Q23. După părerea Dvs, cine ar trebui să fie principalul responsabil pentru combaterea sărăciei în România, dintre următorii?

O majoritate bine definită de două treimi dintre români (64%) consideră că responsabilitatea pentru combaterea sărăciei în România rezidă la nivel public central, la nivelul Guvernului României. Doar aprox. o zecime (12%) plasează această responsabilitate la nivel public local (autoritățile publice regionale și locale). Doar o zecime (11%) consideră că responsabilitatea nu este publică, ci privată (cetățenii). Doar un procent rezidual de 3% consideră că responsabilitatea este la nivel extern, al Uniunii Europene. Doar un procent rezidual de 4% consideră că responsabilitatea este privată, la nivel supra-individual, fie comunitar (biserica, ONG-uri), fie comercial (firmele private).

Pe scurt, trei sferturi din români (76%) pun responsabilitatea combaterii sărăciei pe seama statului român, preponderent pe seama Guvernului (două treimi, 64%).

Q22. După părerea Dvs, considerați că în România implementarea politicilor publice și a programelor sociale îmbunătățesc sau nu situația oamenilor săraci?

Românii prezintă o percepție ambivalentă, chiar ușor negativă la adresa eficienței politicilor publice și a programelor sociale destinate combaterii sărăciei.

Doar o cincime (19%) consideră că acestea îmbunătățesc situația oamenilor săraci.

Cele mai multe răspunsuri, aproape jumătate din populație (42%) se îndreaptă înspre o poziție neutră, dacă nu chiar sceptică, “nici nu îmbunătățesc, nici nu înrăutățesc situația”.

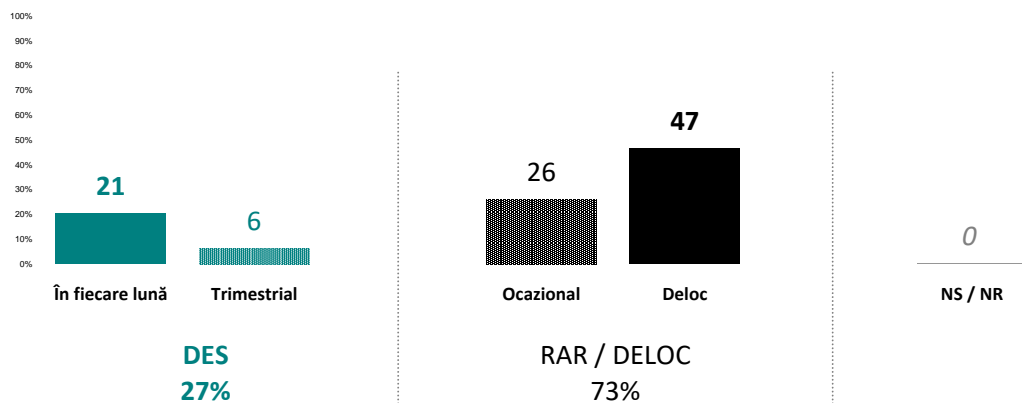
Și peste un sfert (27%) din români consideră că aceste politici și programe de fapt înrăutățesc situația oamenilor săraci.

Per ansamblu, românii au o percepție negativă la adresa acestui subiect, cu un stoc net de percepție de minus 8 puncte procentuale.

8. Indicii ale sărăciei pe baza capacităților, respectiv a dificultăților financiare

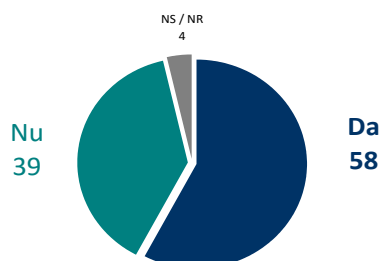
- Q25 CAPACITĂȚI FINANCIARE: DE ECONOMISIRE
- Q29 CAPACITĂȚI FINANCIARE: CHELTUIELI NEPREVĂZUTE 450 LEI
- Q26 DIFICULTĂȚI FINANCIARE: NEVOI DE ÎMPRUMUT PENTRU TRAIUL ZILNIC
- Q27 DIFICULTĂȚI FINANCIARE: CHELTUIELI DE ÎNTREȚINERE
- Q28 DIFICULTĂȚI FINANCIARE: HRANA ZILNICĂ

Q25. În ultimele 12 luni, cât de des
ați reușit să economisiți bani?

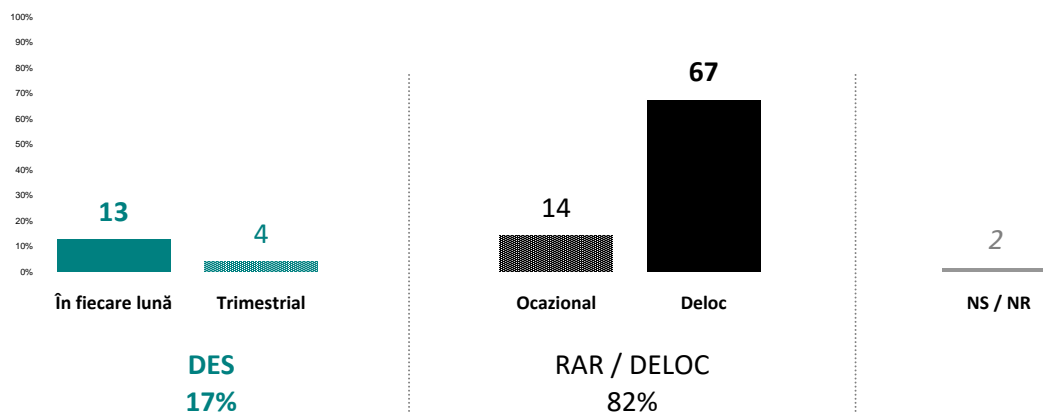
Identificăm un nivel de precaritate semnificativ în rândul populației române. Jumătate din români (47%) nu reușesc să economisească deloc bani, trăind de azi pe mâine, de la o lună la alta. Alt sfert (26%) nu reușesc să pună bani deoparte decât ocazional. Doar un sfert din români reușesc să pună bani deoparte cel puțin trimestrial.

Q29. Gospodăria dumneavoastră poate să acopere o cheltuială neprevăzută de 450 lei din propriile sale resurse, fără a apela la ajutorul financiar al altor persoane, gospodării sau instituții?

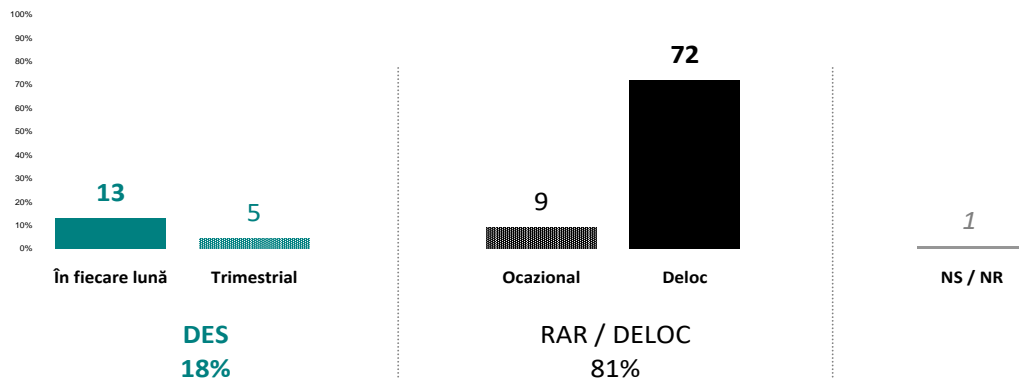
Peste jumătate din români, aproape două treimi (58%) nu ar putea face față unei cheltuieli de 450 lei (aprox o sută de euro la momentul formulării întrebării în chestionar). Un alt indiciu puternic al nivelului ridicat de precaritate care domnește în societatea românească.

Q26. În ultimele 12 luni, cât de des ați fost nevoit să vă împrumutați pentru asigurarea traiului zilnic?

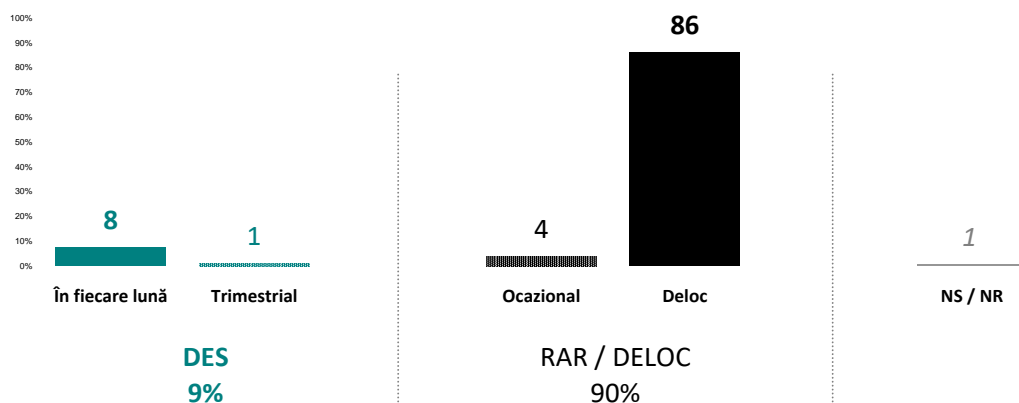
Ceva mai mult de o zecime din români (13%) se împrumută în fiecare lună pentru asigurarea traiului zilnic.

Q27. Aveți dificultăți să acoperiți financiar cheltuielile de întreținere a locuinței?

Același nivel de aprox. o zecime din români (13%) prezintă dificultăți financiare persistente, lunare, în a-și acoperi cheltuielile de întreținere a locuinței.

Q28. Aveți dificultăți să acoperiți financiar cheltuielile de asigurare a mesei zilnice?

Ușor sub o zecime din români (8%) prezintă dificultăți financiare persistente, în fiecare lună, în a-și acoperi cheltuielile de hrană zilnică.

* * *

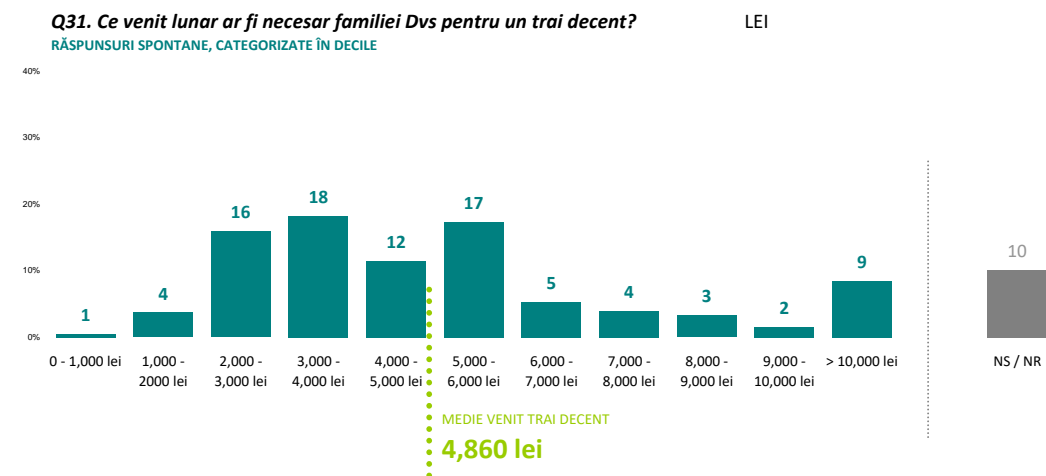
Punând laolaltă răspunsurile la toate întrebările din acest subcapitol, rezultă două concluzii puternice. În primul rând, în jur de jumătate din populația României trăiește în precariat, nefiind în stare nici să economisească, nici să poată acoperi o cheltuială moderat semnificativă de aprox. 100 de euro. În al doilea rând, și mai important, din rândul lor, aprox. o zecime din populație trăiește la nivel de sărăcie severă, neputând să-și acopere lunar cheltuielile de întreținere și de hrană zilnică și fiind nevoiți să se împrumute sistematic.

9. Niveluri de venit.

Venit decent. Venit la limita supraviețuirii

Q31 VENIT LUNAR DECENT

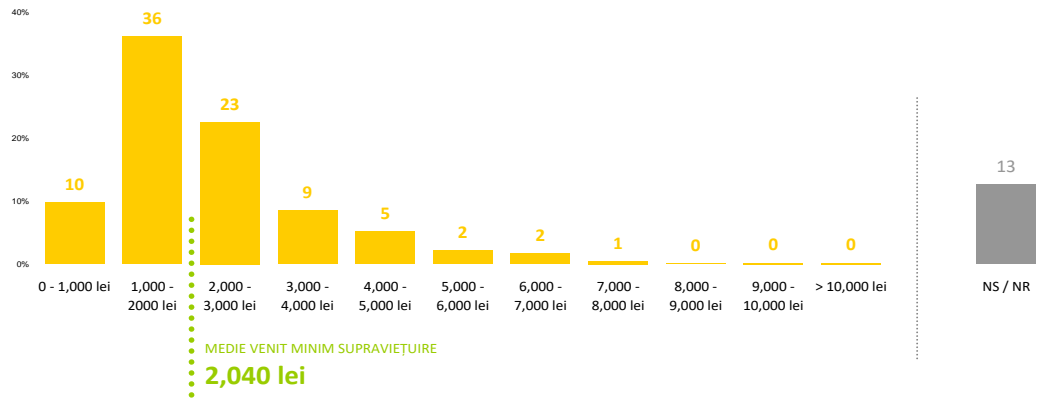
Q32 VENIT LUNAR MINIM, SUB CARE NU SE POATE SUPRAVIEȚUI

Venitul mediu lunar care să acopere o viață decentă este considerat de români a fi în jur de 1,000 de euro pe lună (4,860 lei lunar). Distribuția răspunsurilor prezintă o dispersie bine definită, cu un platou lung între 2,000 lei și 6,000 lei, semn clar de existență a mai multor subcategorii distincte de populație pe acest subiect.

Q32. Și care ar fi venitul minim sub care familia Dvs nu ar putea supraviețui? LEI

RĂSPUNSURI SPONTANE, CATEGORIZATE ÎN DECILE

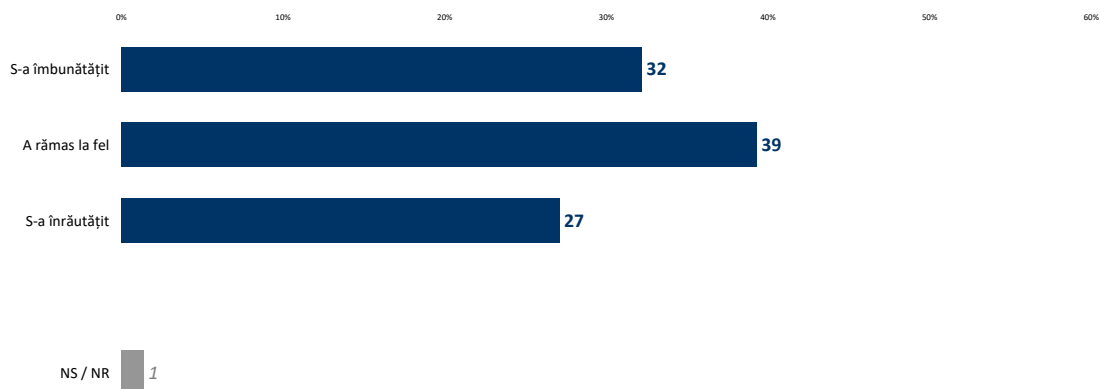
Venitul mediu lunar sub care românii consideră că nu pot supraviețui este la ceva mai puțin de jumătate din venitul mediu decent, în jur de 500 de euro pe lună (2,040 lei). Doar o zecime din români consideră că ar putea trăi cu maxim 1,000 lei pe lună.

10. Percepții financiare. Prezent vs Viitor

Q30 ESTIMAREA EVOLUȚIEI FINANCIARE: PREZENT: ULTIMUL AN

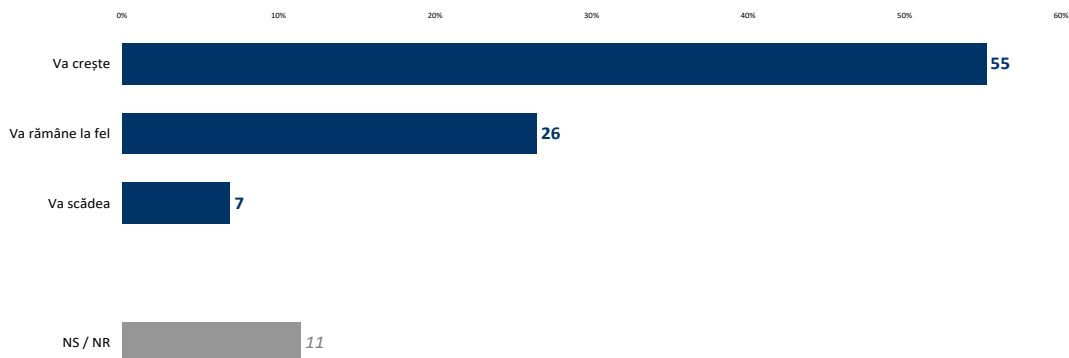
Q46 ESTIMAREA EVOLUȚIEI FINANCIARE: VIITOR: URMĂTORII TREI ANI

Q30. În ultimul an, considerați că situația economică a gospodăriei Dvs. s-a îmbunătățit sau s-a înrăutățit?

Estimarea evoluției financiare personale recente este una echilibrată și precaută. O treime din români (32%) prezintă o atitudine pozitivă pe acest subiect, consideră că situația economică a gospodăriei lor s-a îmbunătățit. Două cincimi (39%) sunt neutri, consideră că a rămas la fel. Aproape o treime (27%) sunt pesimiști, consideră că s-a înrăutățit. Stocul net de percepție este unul relativ neutri, de plus 5%.

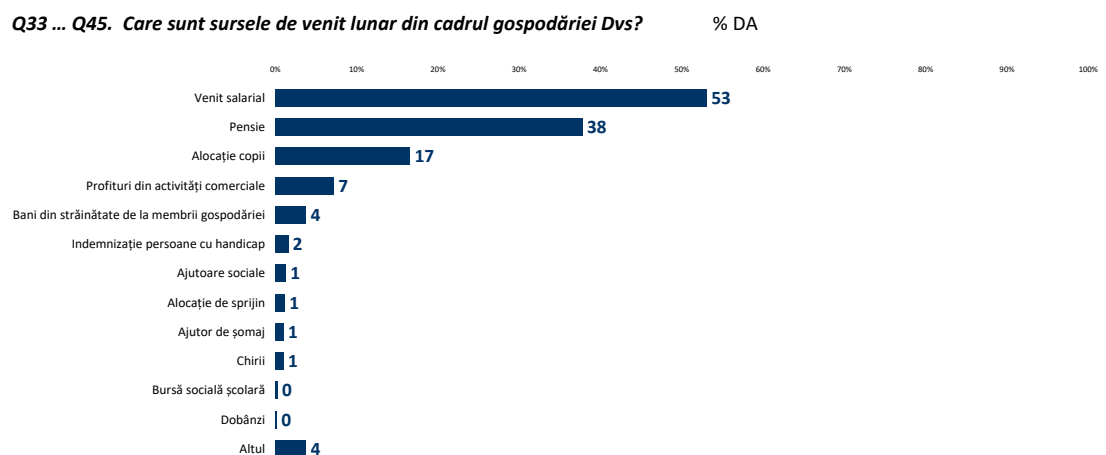
Q46. În următorii trei ani, considerați că nivelul cheltuielilor gospodăriei Dvs. va crește, va scădea sau va rămâne la fel?

În schimb, proiecția în viitor a situației financiare este una ceva mai pesimistă decât percepția privind situația recent încheiată. Peste jumătate din români (55%) sunt pesimiști, consideră că în următorii trei ani cheltuielile gospodăriei vor crește. Un sfert (26%) consideră că vor rămâne la fel. Doar 7% consideră că vor scădea. Stocul net de percepție este clar negativ, de minus 48 puncte procentuale.

11. Surse de venit lunar

Q33 ... Q45 SURSE DE VENIT LUNAR

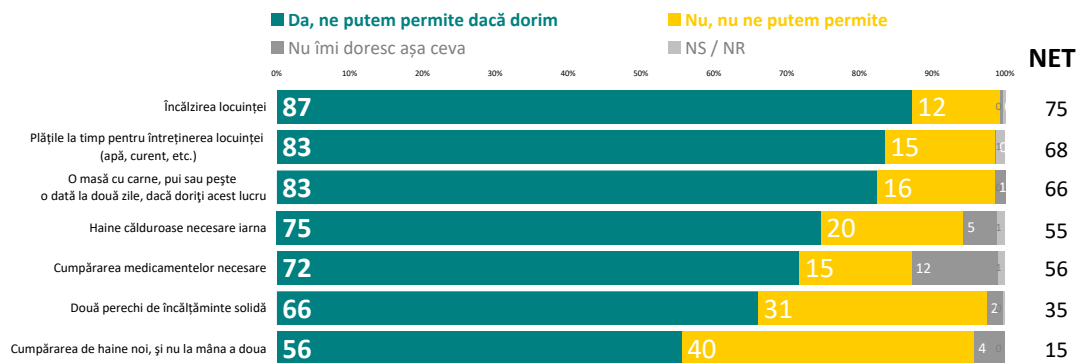

Românii prezintă trei surse principale de venit în gospodăria lor : salarii, pensii și alocația pentru copii. Salariile, jumătate din populație (53%). Pensiiile, o treime din populație (38%). Și alocația pentru copii, o șesime (17%). Doar 7% realizează profituri din activități comerciale. Doar 4% declară că primesc bani de la membrii gospodăriei. Celelalte tipuri de surse de venituri prezintă niveluri reziduale de contribuție la distribuția răspunsurilor.

12. Deprivare materială

Q47 ... Q53 DEPRIVARE MATERIALĂ

Q47 ... Q53. Există unele lucruri pe care mulți oameni nu și le pot permite, chiar dacă le plac. Pentru fiecare dintre următoarele lucruri de pe această listă, vă rog să ne spuneți dacă gospodăria Dvs și-l poate permite, în cazul în care vi-l doriți?

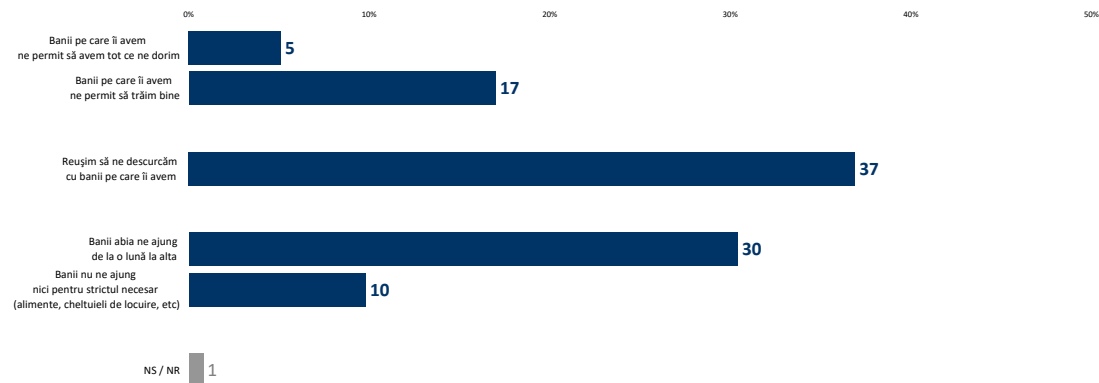
Patru itemi din cadrul bateriei de întrebări multiple care să identifice deprivarea materială ne vorbesc cel mai elocvent despre nivelul de sărăcie severă din România: încălzirea locuinței (12% deprivare), plata întreținerii locuinței (15% deprivare), asigurarea medicamentelor (15% deprivare), lipsa hranei cu proteine animale (16%). Luate împreună, identificăm din nou palierul de aprox. 10% din populație care prezintă niveluri severe de sărăcie.

Alți indicatori ai sărăciei pe baza deprivării sunt la fel de importanți. Lipsa hainelor călduroase pentru iarnă afectează, cel puțin la nivel declarativ, o cincime din populație (20%). Lipsa a cel puțin două perechi de încălțăminte adecvată afectează o pondere și mai însemnată de români: o treime (31%). Iar două cincimi din români (40%) declară că nu-și pot permite să cumpere haine noi, ci doar la mâna a doua. Alte repere ale precarității care afectează aprox. jumătate din populația României.

13. Autodefinirea materială. Standarde de viață. Sărăcie severă vs Precaritate vs Bunăstare vs Abundență

Q54 STANDARDUL SUBIECTIV DE VIAȚĂ

Q54. Din punctul de vedere al veniturilor din familia Dvs., în ce categorie credeți că vă încadrați cel mai bine?

O zecime din populație (10%) se autoidentifică la nivel declarativ ca fiind afectată de sărăcia severă: “Banii nu ne ajung nici pentru strictul necesar”

Altă treime din populație (30%) se autoidentifică în zona precarității cronice: “Banii abia ne ajung de la o lună la alta”

Altă treime (37%) se autodefineste în marginea precarității: “Reușim să ne descurcăm cu banii pe care îi avem”

Doar o șesime (17%) se autoidentifică în zona bunăstării: “Banii pe care îi avem ne permit să trăim bine”

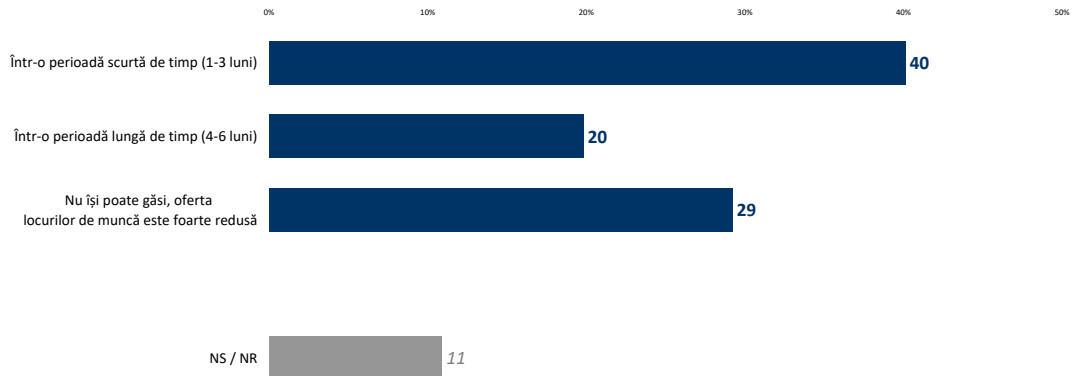
Doar a douăzecea parte din populația României (5%) se autoidentifică în zona abundenței: “Banii pe care îi avem ne permit să avem tot ce ne dorim”

Agregat, concluzionăm că trei sferturi din români (77%) trăiesc în precaritate sau în marginea acesteia și doar un sfert (22%) trăiesc în bunăstare. O zecime din români se autodefinesc ca fiind în sărăcie severă, banii neajungându-le nici pentru nevoile elementare: alimente, cheltuieli de locuire, haine, medicamente.

14. Ușurința găsirii unui loc de muncă

Q55 UȘURINȚA GĂSIRII UNUI LOC DE MUNCĂ

Q55. Cât de repede credeți că cineva apt pentru a munci își poate găsi un loc de muncă în zilele noastre?

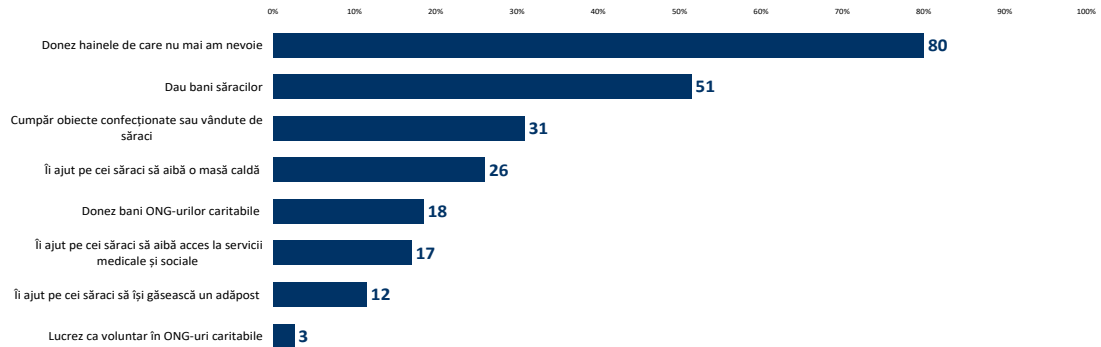

Două cincimi din români (40%) au o percepție pozitivă privind ușurința găsirii unui loc de muncă. Ei consideră că se poate găsi un loc de muncă în cel mult trei luni. O cincime din români (20%) prezintă o atitudine mai precaută: în 4-5 luni. O treime (29%) prezintă o atitudine pesimistă: nu se poate găsi un loc de muncă.

15. Comportamente de ajutorare a săracilor

Q56 ... Q63 COMPORTAMENTE DE AJUTORARE A SĂRACILOR

Q56 ... Q63. Ce acțiuni întreprindeți personal pentru a-i ajuta pe cei săraci din comunitatea în care trăiți? % DA

Cel mai des întâlnit comportament de ajutorare a săracilor la nivel declarativ este cel de donare a hainelor: patru cincimi din români (80%) declară că fac asta pentru a-i ajuta pe săracii din comunitatea lor. Un alt comportament des întâlnit îl reprezintă datul banilor, identificat la jumătate din populație (50%) - foarte probabil în context simbolic-religios ("dat pomană"). O treime (31%) declară cumpărarea de obiecte confecționate / vândute de săraci. Un sfert (26%) declară că ajută săracii să aibă o masă caldă.

Un nivel sensibil mai scăzut, ușor sub o cincime (18%, respectiv 17%) declară că donează bani la ONG-uri caritabile, respectiv că îi ajută pe săraci să aibă acces la servicii medicale și sociale. Alt comportament cu incidență redusă în declarații îl reprezintă ajutorarea săracilor să-și găsească adăpost (o zecime din respondenți, 12%). Doar 3% declară că realizează acțiuni de voluntariat în ONG-uri caritabile.